

JOHN BERGER, JOHN CHRISTIE
 TE MANDO ESTE ROJO CADMIO
 (Cartas entre John Berger y John Christie)
 Editorial Actar, Barcelona, 1999

En aquest llibre es reuneix la correspondència que mantenen dos polifacètics artistes, John Berger i John Christie, entre 1997-1999.

John Berger és novel·lista, poeta, assagista, crític d'art i pintor. La trilogia *De sus fatigas, G, Hacia la boda* i la recentment publicada *King*, són algunes de les seves novel·les. Entre els seus estudis d'art i fotografia hi ha *Mirar, Otra manera de contar, Éxito y fracaso de Picasso* i *Modos de ver*. L'origen d'aquest llibre és una sèrie de televisió que va realitzar a principis dels anys setanta per a la BBC, la qual amb el temps s'ha convertit en una obra de referència de la teoria de l'art i de la comunicació visual.

El seu perfil humà també és força singular: li agrada molt viatjar en moto i ve sovint a Barcelona. Vam tenir l'ocasió de conèixer-lo en un seminari organitzat pel Servei Educatiu del Macba i vam descobrir un home de gran humanitat, comunicatiu, proper i amb molt sentit de l'humor.

John Christie és cineasta i artista. Ha realitzat pel·lícules sobre fotografia, programes de televisió i documentals basats en manuscrits literaris de la Col·lecció de la Biblioteca Britànica. També són conegudes les edicions d'artista pròpies i alienes. Ha publicat, entre altres, *A Walk Along the Shore, Between the Dancers* i *Pages of the Wound: Poems, Photographs, Drawings 1956-1944*, de Jonh Berger.

La història d'aquesta correspondència comença quan John Berger, en el moment d'acomiarar-se en finalitzar un projecte conjunt i pensar en possibles col·laboracions, diu a John Christie: *envia'm un color...*

L'obra que ressenyem no és un manual clàssic sobre el color. Lluny de la sistematització de les taules cromàtiques, cada color té un història pròpia a partir de l'experiència que en tenen aquests dos artistes.

John Christie li envia el color en forma de petit llibre, cosa que provoca la resposta de John Berger. Cada color és presentat a partir de les sensacions i records que els suggereixen. Comentaris, cites d'artistes, poemes, apunts personals, fotografies, dibuixos... es van descabdellant i ens van transportant d'una idea a l'altra, d'una imatge a una altra, en un moviment constant del pensament i de les emocions.

L'espontaneïtat, la capacitat de sorpresa i l'interrogant constant es contagien i la voracitat en la lectura es fa present, per una banda, pel plaer de compartir alguns significats i sensacions, i, per l'altra, per l'enigma del que desconeixes que t'obliga a re-llegir, buscar i mirar de nou. "Mirar" en el sentit que li dóna Eulàlia Bosch en *El plaer de mirar**: "Mirar és establir un pont entre el que sabem i el que ens sorprèn. Mirar és una forma de fer lloc dins nostre per sensacions noves. I és per aquesta raó que mirar no és una manera vulgar d'emmagatzemar, sinó una forma refinada de coneixement."

Les nombroses referències, entre les quals es barregen les seves experiències i projectes, amb els seus diversos ingredients, es van teixint com un hipertext progressivament complex i múltiple. La vinculació de l'art amb el seu present i, per tant, la idea de l'art com a experiència del real, el converteixen en testimoni plenament contemporani.

Aquest llibre és difícil d'explicar; com els propis autors diuen, és un collage a partir de l'art del segle XX i, en definitiva, ens apropa al plaer de la contemplació, al plaer de mirar i al plaer de rumiar.

Carme Bertomeu